

Oponentský posudek bakalářské práce

IVETA KODÁDKOVÁ: HODNOCENÍ SRÁŽKO-ODTOKOVÉHO REŽIMU V PRAMENNÉ OBLASTI BLANICE SE ZŘEATELEM NA VÝZNAMNÉ EPIZODY

Bakalářská práce Ivety Kodádkové se zabývá hodnocením srážkoodtokového režimu v pramenné oblasti šumavské Blanice po závěrový profil Blanický mlýn. Jedná se o oblast, kde se mj. formovala nedávno proběhlá katastrofální povodeň v roce 2002 a která patří do oblasti zájmu výzkumu probíhajícím na Katedře fyzické geografie a geoekologie PŘF UK. Práce má celkem 61 stran textu doplněných o 4 přílohy a je členěna do 10 tematických kapitol. Autorka si v úvodu práce vytyčila 3 cíle:

- zhodnotit srážková a odtoková data na horním povodí Blanice po závěrový profil Blanický mlýn
- analyzovat povodňové situace, četnost jejich výskytu, sezonalitu, povětrnostní příčiny a následně zhodnotit povodeň z června 2009
- charakterizovat přírodní poměry zájmového území a jejich případný vliv na vznik povodňových situací

V metodické části autorka rozebírá příčiny vzniku povodní a faktory ovlivňující jejich vznik a průběh. Jak sama autorka poznamenává, práce se zaměřuje především na rešerši děl zabývajících se daným tématem. V Kap. 3.4 bych však polemizoval s tvrzením, že „při plošném odvodnění území se zrychluje odtok“, což nemusí být vždy pravda a závisí to na typu daného odvodnění. Pozitivně pak hodnotím kapitolu 3.5, ve které autorka shrnuje dosavadní výzkum povodní a srážkoodtokových vztahů v povodí Blanice, jenž byl a je z velké části prováděn pracovníky katedry Fyzické geografie a geoekologie.

Dále autorka podrobně popisuje fyzicko-geografické poměry v povodí horní Blanice, což dokumentuje četnými mapovými výstupy. Další dvě kapitoly se týkají rozboru srážkových a odtokových poměrů. Jako podnět k zamyšlení do budoucna bych, vzhledem k poměrně velké vertikální členitosti povodí, doporučil, pokusit se charakterizovat srážkové poměry povodí i ve vrcholových partiích, tedy nejen prostřednictvím srážkoměrné stanice Zbytiny-Spálenec (např. srážkoměrná stanice Kubova Huť).

Součástí předložené bakalářské práce je i analytická část zabývající se rozбором vybraných povodňových situací v povodí horní Blanice. Na základě zvolených kritérií byl za období 1952-2009 vybrán soubor 77 povodňových epizod, který byl podroben analýze sezonality a výskytu příčinných povětrnostních situací. Pro hodnocení sezonního režimu výskytu povodní byla aplikována metoda polárních grafů. Při zpracování frekvenční analýzy výskytu povětrnostních typů byla použita subjektivní klasifikace synoptických situací navržená Brádkou (tj. jeho Katalog cirkulačních typů). Na základě provedených analýz autorka formulovala závěry, které z velké části odpovídají mj. výsledkům publikovaným Vlasákem (2008). Přesto bych považoval tvrzení na str. 46, tj. že „četnost povodní v jarních měsících je ovlivněna relativně velkým podílem plochy s malou výškovou členitostí, která je příznivější pro rychlejší tání sněhu z velké plochy. Sněhová pokrývka se zde může přetrvávat do pozdního jara, kdy se zvyšuje možnost výskytu deště, což ještě umocní intenzitu tání a následného odtoku z povodí.“ za přinejmenším rozporuplné. Dle mého názoru je výšková členitost poměrně velká a tudíž dochází k postupnému odtávání sněhové pokrývky v jednotlivých výškových pásmech povodí, čímž se snižuje riziko vzniku sněhových povodní. Zvýšená srážková činnost se začíná projevovat až v druhé polovině dubna a v květnu, kdy však již na povodí zpravidla sních neleží. Závěr analytické části je věnován popisu a krátkému zhodnocení proběhlé povodně z června 2009.

V závěru práce autorka formuluje odpovědi na předem stanovené cíle. Všechny cíle práce byly postupně zhodnoceny a z tohoto pohledu práce svůj účel splnila.

Bakalářská práce Ivety Kodádkové je po formální stránce logicky členěna, je psána přehledně a srozumitelně. Přesto se autorka v textu dopustila poměrně hodně gramatických chyb a překlepů, které bych pravděpodobně přisuzoval nedostatku času zbývajících pro závěrečnou kontrolu.

Výhrady bych měl také k použití některých termínů (např. výška sněhové vrstvy – lépe pokrývky, zamrznost půdy – zámrz půdy nebo bouřkové srážky – spíše přívalové). V legendě k Obr. 4.10 jsou společně použity terminologicky odlišné pojmy jako lesní půdy a např. kambizemě.

Kromě toho se v práci vyskytlo několik chyb v citacích zdrojů (např. u Obr. 4.2 není uveden primární zdroj nebo při citování převzatého textu z jiné práce – str. 13-15). V seznamu literatury jsem také nenalezl citaci ČSN (1975).

Přes několik uvedených výhrad však hodnotím bakalářskou práci Ivety Kodádkové kladně a po odborné i formální stránce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji známku výborně nebo velmi dobře. Tím nechávám studentce prostor ke své obhajobě.

V Praze dne 8. září 2010

Mgr. Václav Královec
Katedra fyzické geografie a geoekologie PŘF UK